

УДК 332.122:379.84

С.О. Солдатова

Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського

КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ І ФУНКЦІОНАЛЬНО-ТЕРИТОРІАЛЬНА СТРУКТУРА КУРОРТНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ КРИМУ

© Солдатова С.О., 2002

Розглянуто основні положення концепції розвитку територіально – рекреаційного комплексу Криму. Наведено основні рекомендації з формування функціонально-територіальної структури.

The basic conception of Crimean territorial-recreational complex development are considered. The basic recommendations on functionally-territorial structure forming are brought.

Крим має відповідні умови для розвитку всіх складових курортно-рекреаційного господарства, санаторно-курортного лікування, туризму (всіх його напрямів), матеріально-технічну базу, стали структуру рекреаційних занять, тобто всю сукупність природних, культурно-історичних і соціально-економічних передумов для організації рекреаційної діяльності на його території. Всі ці передумови сприяли формуванню кримського регіону, визначили його рекреаційну спеціалізацію. На території АР Крим сьогодні завершилося формування декількох рекреаційних районів, що мають специфіку розвитку. Отже, розробка (формування) концепції повинна розглядатися не тільки із загальних позицій, загальних підходів до галузі, але й з урахуванням особливостей функціонального і територіального розподілу, а також системоутворювальних чинників.

Основна ідея, яка могла б визначити загальну схему складання програми функціонування і розвитку курортно-рекреаційного господарства Криму, полягає в тому, що освоєння рекреаційного потенціалу Криму не стало поки що пріоритетом. Нині курортно-рекреаційне господарство розвивається незалежно від інших галузей господарства. Воно не отримало будь-якого організаційно-правового оформлення і статусу. Тому потрібно вивести керування курортно-рекреаційним господарством Криму в ранг державної політики – визначення державою пріоритетів, цілей, обмежень, планових, організаційних, економічних, фінансових, а також адміністративних заходів для їх реалізації.

Крим і його курортно-рекреаційне господарство потрібно (або можна) розглядати з урахуванням тенденцій, що вже склалися, структури, накопичених проблем – в економіці, соціальній сфері, використання природних рекреаційних ресурсів, вирішення екологічних проблем [1, 2].

Для Криму важливе значення має розроблення концепції загального напрямку соціально-економічного розвитку і, звичайно ж, курортно-рекреаційне господарство повинно вписуватися в цю загальну концепцію [3]. Становлення підприємницьких структур, розвиток ринкової інфраструктури і конкуренції, забезпечення соціального захисту населення – всі ці напрями повинні відобразитись в концепції функціонування і розвитку курортно-рекреаційного господарства.

Отже, концепція розвитку курортно-рекреаційного комплексу Криму повинна містити такі основні напрями:

- максимальне використання відповідних природних умов, рекреаційних і бальнеологічних ресурсів для оздоровлення, лікування, відпочинку населення, а також для розвитку туризму в регіоні;
- комплекс природоохоронних заходів, спрямованих на створення кращого природного і естетичного оточення для лікування і відпочинку населення;
- будівництво нових і реконструкцію (модернізацію) наявних санаторно-курортних комплексів, лікарень, будинків відпочинку, туристичних баз, кемпінгів, а також розробку і оснащення нових туристських маршрутів;
- підвищення якості медичних і побутових послуг, що надаються рекреантам;
- підвищення рівня підготовки кадрів медичних працівників та інструкторів з туризму;
- облаштування і реставрація архітектурних, історичних і етнографічних пам'яток;
- створення сучасної інформаційно-маркетингової служби у сфері рекреаційного бізнесу;
- розвиток соціальних галузей промисловості для виробництва необхідного медичного обладнання, спеціального спорядження для туристичних і спортивних баз;
- поглиблення спеціалізації сільськогосподарських підприємств на виробництві екологічно чистих, дієтичних і вітамінізованих видів продукції землеробства і тваринництва;
- створення спеціалізованої сфери побутового і культурного обслуговування населення в рекреаційних зонах.

Створена на основі цієї концепції функціонально-територіальна структура курортно-рекреаційного комплексу Криму повинна об'єднувати основні складові:

1. У сфері рекреаційного забезпечення:

- Мережа установ медичного лікування (курортні поліклініки, лікарні, санаторії, пансіонати тощо), установи відпочинку для дорослого населення (будинки і бази відпочинку, пансіонати тощо).
- Установи туризму (готелі, мотелі, турбази, кемпінги тощо).
- Установи дитячого лікування і відпочинку (дитячі поліклініки і лікарні, дитячі табори відпочинку тощо).
- Об'єкти відпочинку міського населення (садово-городні товариства, заміські дачі тощо).
- Об'єкти організованого відпочинку рекреантів, як приїжджих, так і місцевих (рекреаційні кутки, стоянки тощо).
- Установи іноземного туризму (готелі не нижче ніж чотиризіркові, санаторії тощо).

2. У сфері курортно-рекреаційного природокористування:

- Підприємства видобутку, освоєння, використання і переробки мінеральних вод, лікарських трав, грибів та інших видів ресурсів.
- Підприємства і організації забезпечення охорони довкілля (національні природні парки, заповідники, пам'ятники природи, рекреаційні кутки та інші території, які мають обмежене господарське використання).
- Джерела матеріально-технічного, господарського і продовольчого забезпечення курортно-технічних комплексів, спеціалізовані господарства виробництва вітамінізованої екологічно чистої продукції та вирощування лікарських трав.
- Державні і міжнародні наукові, проектно-конструкторські і експериментальні центри дослідження і вирішення комплексу медико-екологічних, медико-біологічних і медичних проблем лікування населення, розвитку рекреаційного господарства.
- Використання новітніх методів лікування і оздоровлення населення та організації курортного господарства тощо.

Реалізація перерахованих вище заходів створить умови для функціонування і розвитку багатоваріантної економіки послуг, удосконалення економічних відносин у рекреаційній сфері, залучення до господарського обороту найцінніших рекреаційних ресурсів, поліпшення соціально-економічної ситуації в АР Крим, зниження рівня безробіття, якісно нового розвитку виробничої та соціальної інфраструктури регіону на рівні міжнародних стандартів, поживлення інвестиційної діяльності і переходу рекреаційної сфери на самофінансування, самоврядування, саморозвиток, що приведе до позитивних економічних зсувів у інших сферах господарювання.

Запропоновані рекомендації дають змогу використати переваги сформованої структури виробництва в регіоні для оптимізації розміщення різних економічних ресурсів. Це дасть змогу використати ресурси і продукти курортно-рекреаційного комплексу Криму для потреб інших галузей, що дасть змогу створити стійкі зв'язки між всіма галузями і буде сприяти посиленню мультиплікативного ефекту в економіці регіону. Подальше дослідження цієї теми дасть змогу виробити нові механізми регіональної політики, розробити новий інструментарій для організації і ефективного функціонування курортно-рекреаційного комплексу Криму, що приведе в остаточному результаті до позитивного економічного ефекту в роботі всіх галузей економіки регіону.

1. Степанов В., Круглякова Л. *Геоелектронічний та екологічний фактори розвитку Чорноморського регіону // Регіональна економіка. – 2000. – № 2. – С. 104 – 111.* 2. Безносок В. *Туризм і його місце в соціально-економічному розвитку України // Регіональна економіка. – 2001. – № 1. – С. 232 – 235.* 3. Мельник С.А. *Управління регіональною економікою. – К., 2000.*

УДК 658.386.4.012.4

Г.М. Захарчин, Р.О. Веремчук

Національний університет “Львівська політехніка”,
кафедра економіки підприємства і менеджменту

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

© Захарчин Г.М., Веремчук Р.О., 2002

Розглянуто особливості організації туристичного бізнесу в Україні через призму зовнішніх і внутрішніх факторів розвитку туристичної сфери. Головна увага акцентується на організації інфраструктури туристичного бізнесу та внутрішній організації туристичної фірми залежно від цілей і стратегії.

In the articles the features of organization of tourist business in Ukraine through a prism of the external and internal factors of development of a tourist orb are considered. The main attention will be converted on organization of an infrastructure of tourist business and internal arrangement of a travel company depending on it's purposes and strategy.

Зростання інтенсивності сучасних міжнародних в'їзних-виїзних процесів та глобалізація їх впливу на економіки держав світу свідчить про посилений інтерес до туристичного бізнесу як найдинамічнішого сектору людської діяльності та вигідної сфери вкладання капіталу.